

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200273
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2012200273.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobkyne C. C. bytom H., zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Kindlom, Nám. Slobody 10, Bratislava, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 17563-2/2012 BA z 28.marca 2012, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2012, č. k. 14S/45/2012-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2012, č. k. 14S/45/2012-34, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu a žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 17563-2/2012 BA z 28.marca 2012, ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie pobočky Sociálnej poisťovne Trnava č. 31537-337/2012-TT zo 16. januára 2012, ktorým rozhodla, že žalobkyňa podľa § 102 ods. 1 a § 103 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) nemá nárok na dávku garančného poistenia z dôvodu, že nespĺnila podmienky pre priznanie nároku na túto dávku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa si dňa 14. októbra 2011 uplatnila nárok na dávku garančného poistenia za obdobie od 1. januára 2009 do 17. augusta 2009, kedy skončil pracovný pomer žalobkyne voči zamestnávateľovi, ktorý sa stal platobne neschopným dňa 8. apríla 2011. Krajský súd poukázal na to, že z ustanovenia § 103 ods. 2 zákona jednoznačne vyplýva, že dávky garančného poistenia môžu byť poskytnuté najviac za obdobie osemnásť mesiacov pred vstupom do platobnej neschopnosti, resp. osemnásť mesiacov pred neskorším skončením pracovného pomeru z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa. Žalobkyňa sa mohla svojich nárokov voči zamestnávateľovi,

ktorý v čase skončenia jej pracovného pomeru nebol platobne neschopný, domáhať legálne svojich nárokov a využiť všetky zákonné prostriedky dané právnym poriadkom Slovenskej republiky, napr. domáhať sa svojich nárokov súdnou cestou. Výklad žalovanej, že obdobie, za ktoré si žalobkyňa nárok na dávku garančného poistenia uplatnila nespadá do obdobia posledných 18 mesiacov pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa považoval za súladný so zákonom a preto žalobu žalobkyne zamietol. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyňu, ktorá v konaní nemala úspech, náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním a namietla, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že nie sú sporné skutkové okolnosti danej veci, ale sporným je iba výklad ustanovenia § 103 ods. 2 zákona. Rozsudok krajského súdu považovala za nedostatočne odôvodnený a z toho dôvodu nepreskúmateľný. Podľa jej názoru je dôležitý vzťah medzi ustanovením § 103 ods. 2 zákona a treťou zarážkou článku 3 ods. 2 a a treťou zarážkou článku 4 ods. 2 Smernice Rady 80/987/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov, vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (ďalej len „Smernica“). Podľa jej názoru Smernica v tejto časti nerieši vznik, resp. existenciu nároku na výplatu dávky, ale rozsah v akej sa má dávka vyplácať. Gramatický výklad ustanovenia § 103 nie je podľa nej taký jednoznačný ako to stroho konštatuje súd, ktorý sa nevysporiadal ani s predloženou tabuľkou zhody Návrhu zákona o sociálnom poistení s právom Európskych spoločenských a právom Európskej únie, z ktorej vyplýva, že úmysel zákonodarcu smeroval bližšie k výkladu žalobkyne. Nesúhlasila s názorom krajského súdu, že sa mohla svojich nárokov voči zamestnávateľovi domáhať iným spôsobom v súlade s právnymi predpismi, pretože týmto názorom sa súd odklonil od sociálneho účelu smernice. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil, aby zrušil napadnuté rozhodnutie žalovanej zo dňa 28.marca 2012, a aby uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňu trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania a v rozsahu žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o nároku žalobkyne na dávku garančného poistenia.

Sociálne poistenie podľa § 2 písm. d) zákona č. 461/2003 Z. z. je garančné poistenie ako poistenie pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa na uspokojovanie nárokov zamestnanca a na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

Nárok na dávku garančného poistenia z garančného poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec v pracovnoprávnom vzťahu po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom (§ 18 ods.1 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z.)

Podľa § 102 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. zamestnanec uvedený v § 4 ods. 1 písm. a) a d) a v § 4 ods. 2 má nárok na dávku garančného poistenia, ak jeho zamestnávateľ sa stal platobne neschopný a nemôže uspokojiť nároky tohto zamestnanca, ktorými sú

- a) nárok na mzdu a náhradu za čas pracovnej pohotovosti,
- b) nárok na príjem plynúci členovi družstva z pracovného vzťahu k družstvu,
- c) nárok na odmenu dohodnutú v dohode o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,
- d) nárok na náhradu mzdy za sviatky a pri prekážkach v práci,
- e) nárok na náhradu mzdy za dovolenku, na ktorú vznikol nárok počas kalendárneho roka, v ktorom vznikla platobná neschopnosť zamestnávateľa, ako aj za predchádzajúci kalendárny rok,
- f) nárok na odstupné, ktoré patrí zamestnancovi pri skončení pracovného pomeru,
- g) nárok na náhradu mzdy pri okamžitom skončení pracovného pomeru,
- h) nárok na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru,
- i) nároky cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, ktoré vznikli pri plnení pracovných povinností,

- j) nárok na náhradu vecnej škody v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
- k) nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa osobitného predpisu,
- l) súdne trovy v súvislosti s uplatnením nárokov z pracovného pomeru zamestnanca na súde z dôvodu zrušenia zamestnávateľa vrátane trov právneho zastúpenia.

Podľa § 103 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. dávka garančného poistenia sa poskytne najviac v rozsahu troch mesiacov z posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu predchádzajúcich, začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo dňu skončenia pracovnoprávneho vzťahu z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zamestnávateľ je na účely tohto zákona platobne neschopný, ak bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu. Deň vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa je deň doručenia návrhu na vyhlásenie konkurzu príslušnému súdu.

Z obsahu spisov vyplýva, že zamestnávateľ žalobkyne Alltec & Globtech Co, s.r.o. sa podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. stal platobne neschopným dňom 8. apríla 2011.

Žalobkyňa bola v spoločnosti Alltec & Globtech Co, s.r.o. zamestnaná od 15. augusta 2007 do 17. augusta 2009. O dávku garančného poistenia požiadala 14. októbra 2011, pričom v žiadosti uplatnila neuspokojené nároky z pracovnoprávneho vzťahu za obdobie od 1. januára 2009 do 17. augusta 2009 v sume 1 834,84 €.

Podľa čl. 4 ods. 2 Smernice v prípade uvedenom v článku 3 ods. 2, tretia zarážka zabezpečia výplatu neuspokojených nárokov súvisiacich s odmenou za prácu za posledných osemnásť mesiacov trvania pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu predchádzajúcich začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo dňu skončenia pracovnej zmluvy, alebo pracovného pomeru zamestnanca z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa. V takomto prípade členské štáty môžu obmedziť zodpovednosť za výplatu odmeny zodpovedajúcu obdobiu ôsmich týždňov alebo niekoľkým kratším obdobiam v celkovom trvaní ôsmich týždňov.

Z ustanovenia § 103 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že dávku garančného poistenia je možné si uplatniť najviac za tri mesiace z posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu. Týka sa to mesiacov pred začiatkom platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo pred dňom skončenia pracovnoprávneho vzťahu z dôvodov platobnej neschopnosti zamestnávateľa. Nie je možné gramatickým výkladom oddeliť od seba znenie uvedeného zákonného ustanovenia „v rozsahu troch mesiacov z posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu“ od „predchádzajúcich začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa“, a ani vykladať toto znenie tak, že nárok možno uplatniť za akékoľvek obdobie pred začiatkom platobnej neschopnosti. Taký výklad by žiadnym spôsobom neupravil časový rámec na uplatnenie nárokov pri platobnej neschopnosti zamestnávateľa a zaviazal by žalovanú pokryť neuspokojené nároky neobmedzene aj za obdobie viac ako 18 mesiacov pred platobnou neschopnosťou, čo by v žiadnom prípade nebolo v súlade s úmyslom zákonodarcu.

Ani z tabuľky zhody Návrhu zákona o sociálnom poistení s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie, na ktorú poukazuje žalobkyňa iný výklad nevyplýva.

Znenie ustanovenia § 103 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je v súlade s uvedenou Smernicou a jednoznačne z neho vyplýva, že na to, aby nároky žalobkyne v danom prípade mohli byť dávkou garančného poistenia pokryté, museli by tri neuspokojené mesiace za ktoré uplatňuje nárok, spadať do osemnásťmesačného obdobia trvania pracovnoprávneho vzťahu pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Pracovný pomer žalobkyne v spoločnosti Alltec & Globtech Co, s.r.o., trval od 15. augusta 2007 do 17.

augusta 2009. Jej zamestnávateľ sa stal platobne neschopným 8. apríla 2011. V zmysle § 103 ods.2 zákona by žalobkyni nárok na dávku garančného poistenia vznikol len vtedy, ak by uvedený pracovný pomer trval aspoň časť obdobia 18 mesiacov predchádzajúcich vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, teda len ak by trval v období od 8. októbra 2009 do 7. apríla 2011. Keďže jej pracovný pomer ku dňu 8. októbra 2009 už netrval, nárok na dávku garančného poistenia podľa § 103 ods.2 zákona jej nevznikol.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. vzhľadom na neúspech žalobkyne v tomto konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.